

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

AARSSKRIFT

FOR

FORENINGEN ANKERHUS

1927

UDGIVET AF
FORENINGEN ANKERHUS

SORØ

SORØ BOGTRYKKERI (AKTIESELSKAB) VED RAGBUSSEN-KROG

1927.

Aaret 1927.

Al Magdalene Lauridsen.

—o—

Ved Aarets Slutning, naar man flygtigt ser tilbage over det svundne Aar, synes det, som det har været et jævnt Aar, et Aar uden store Begivenheder, hvor det hele har forment sig naturligt, næsten selvfølgelig — men naar man saa vidt, at man kan tage det stykkevis frem til Eftertanke, ja saa stiger alligevel mange Dages Egenhed op, de travle Tider, de vemodige Stunder, de festlige Dage, de mange Oplevelser frem.

Og vi har virkelig i 1927 haft store Oplevelser paa Ankerhus, selv om de efterhaanden er gledet ind som naturlige Led i vor Arbejdskaede. For det første fik vi efter flere Aars Ansøgning vort Statslaan i den nye Seminariebygning noget forhøjet. Det blev en god Hjælp, og det var en stor Glæde at se, at Indstillingen dertil motiveredes med, at „Fru Lauridsens Virksomhed baade gennem Husholdningsseminariet og ogsaa iøvrigt for Husholdnings sagen har været og er af stor Betydning for hele Landet. Det vilde derfor være meget ønskeligt, om man kunde hjælpe Ankerhus' Husholdningsseminarium. Det bemærkes i denne Forbindelse, at det i sin Tid fra forskellig Side var paa-tænkt at lade Staten tage Uddannelsen af Husholdningslærerinder i sin Haand, men at man dog afstod derfra, idet man til Gengæld anmodede 3 Husholdningsvirksomheder, deriblandt Fru Lauridsens, om at overtage denne

Opgave. Ministeriet mener, at der ogsaa heri ligger en Opfordring for Staten til at støtte Fru Lauridsens energiske og meget paaskønnede Arbejde“.

Vi havde ogsaa i flere Aar søgt at faa Midler til Bygning og Indretning af et Model-Skolekøkken for Landet. Det fik vi ikke, og forstod, at vi maatte opgive at faa Ideen fremmet paa denne Maade, men da vi af Hensyn til økonomisk nødvendige Forenklinger i Bedriften havde faaet bortforpagtet den egentlige Landbrugsjord og derved faaet Plads tilovers i Gaardens Staldlænge, tog vi en rask Beslutning og fik det attraaede „Sognekøkken“ indrettet der. Den fornødne Plads fik vi ved at rive Høsehuset ned, lægge Gangen og en Stump af Porten til. Og efter at have faaet sat en Gruppe smaa Vinduer i, pudset og malet med blaåt og rødt og grønt, har vi faaet et rigtigt pænt Rum, som saa, ved Hjælp af gl. Skoleborde, Kogeborde, Haandgerningsborde, Haandvask, Kogeapparater, Primuskomfur, Skabe med Smaarum til Elevernes Køkkensager, har givet baade et praktisk og et morsomt Skolekøkken, ganske vist primitivt men som udmærket kan tjene som Mønster for de Sognekøkkener, man maa klare sig med, til der kan blive opført og indrettet særlige Skolekøkkener paa Landet som i Byen. — Vi har ogsaa den Fornøjelse, at Mænd, naar de blive præsenteret for Sognekøkkenet siger: „Saadan et kan vi da ogsaa lave derhjemme“.

— Samtidig med Sognekøkkenet, der nu bruges til at meddele den Efterskole- og Aftenskoleundervisning, vi ellers har haft i de andre Afdelinger — har vi faaet den tidligere Kostald omdannet til et helt godt Frugteri, som med de gl. Stalddøre omdannet til Skydedøre, staar i Forbindelse med Sognekøkkenet, og som skal bruges af II Aars Elever. Værelse Nr. 5, der ligeledes har faaet Forbindelse med Sognekøkkenet, er indrettet som Barnestue, hvorfra Undervisningen i Syge- og Barnepleje skal gives. Og saa har vi endelig ogsaa faaet en Gæstestue indrettet paa Gaarden, og en hyggelig Loftsstue, der danne Forstue til Elevværelserne, og som er smykket med et stort morsomt Bil-

lede, malet af Frk. v. Deurs, hvor Lærere og Lærerinder gennem de 25 Aar er samlet om „Grødgryden“. — Vi har i det hele taget naaet at faa skabt en god Ramme om den Uddannelse, vi ovre paa „Gaarden“, gerne vil tage op igen for Lærerinder fra Folkeskolen.

Opnaaelsen af de 25 Aars Virke paa Ankerhus, Lykken i Hjemmet, Glæden i Arbejdet, har ogsaa samlet sig i en Følelse af taknemlig Oplevelse, for selv om vi ikke følte det som Jubilæum — det var det for vort Husholdningsarbejde allerede 1920, 25 Aar efter Paabegyndelsen af Sorø Husholdningsskole — saa er et kvart Aarhundrede jo alligevel meget at faa givet i samme Gerning, paa samme Sted, men det var vemodigt at se tilbage, tænke paa de mange, der er gaaet bort, som stod ens Hjærte og ens Gerning nær.

Men det betydningsfuldste Aaret har bragt, det, der vil faa størst Betydning for vort fremtidige Arbejde i Husholdningssagens Tjeneste, er dog den Anmodning jeg fra Undervisningsministeriet officielt modtog d. 25. Novbr. om at overtage Hvervet som Vejleder og Raadgiver med Hensyn til Husgerningsundervisningen i Ungdoms- og Aftenskoler. — Under Forhandlingerne om denne Sag havde jeg ganske vist til at begynde med mine Betænkeligheder, jeg vilde saaledes nødig risikere Misforstaaelse fra Kollegaers Side — men jeg har alligevel med Glæde overtaget dette Hverv foreløbig. Og det baade fordi, at der derigennem aabnes yderligere Muligheder for at faa det husøkonomiske Arbejde fremmet paa Landet, og fordi jeg ogsaa har følt det som en Anerkendelse af det Arbejde, jeg under trange Kaar begyndte for 27 Aar siden, og som jeg har søgt at røgte efter bedste Evne, det Arbejde, der blev paabegyndt gennem Husholdnings-Aftenskoler for Husmødre, som blev ført frem af Landboforeningerne, og som medførte, at Ankerhus blev rejst, efter at de sjællandske Landboforeninger, ved deres Delegeretmøde 1901 havde anmodet mig om at uddanne Vandrelererinder til denne Undervisning.

Ellers har Skolelivet og Skolearbejdet formet sig omtrent som de foregaaende Aar. Vi har her haft den Glæde at have haft 62 unge, lærelystne Piger paa vort almindelige 5 Mdrs. Husholdningskursus, 23 paa det sædvanlige korte Kursus i økonomisk Husførelse, 6 i Lærerindeelevernes Øvelsesskole, 33 Deltagere i et Husmoderstævne og 18 paa et Instruktionskursus i Aftenskolegerning og 4 som alm. Husholdningselever i Økonomikøkkenet.

Ved Husmoderstævnet havde vi den Oplevelse, at Domprovst Martensen-Larsen holdt Foredrag om Husmødrene og Kirken, fastslog derigennem, at hvis der er to Magter paa Jorden, som har fælles Interesse, saa er det netop Husmødrene og Kirken.

Paa Seminariet fortsatte 14 Lærerindeelever fra første Aars Kursus af de 18, der havde bestaaet 1. Aars Prøve i praktisk Husgerning og det nye Lærerindekursus begyndte med 20 Deltagere. Men ogsaa der har et Par mattet afbryde Kursuset. Og det har vist sig Aar efter Aar, at en Del altid bliver hindret i at fuldende Uddannelsen, dels paa Grund af Sygdom eller Giftermaal, dels paa Grund af økonomiske Forhold. — Der skal gode fysiske Kræfter til, baade i Uddannelsestiden og senere, naar der skal arbejdes som Lærerinder, og det forstaas ikke altid af de unge Piger der ikke selv har staaet i selvstændigt husligt Arbejde.

Efter at der havde været Eksamen omtrent hver Dag i hele Marts Maaned, dimitterede Prof. N. A. Larsen d. 28. Marts 13 Husholdningslærerinder. De havde ikke allesammen opnaaet gode Karakterer, men de havde allesammen gjort et godt Arbejde, og sad inde med Muligheder for, hver paa sit særlige Omraade at kunne udnytte den Uddannelse, de havde faaet, og at arbejde videre, og dette er en Betingelse for at kunne blive til virkelig Hjælp, og at man ikke bliver staaende ved det, der er givet gennem Skole og Eksamen. Saa havde vi den Glæde atter i Aar at kunne sende alle de unge Lærerinder ud i Arbejde umiddelbart efter endt Uddannelse, ud til Husholdningsskoler, Landbrugs-skoler og Højskoler. Zathilde Jensen fra Færøerne maatte

ganske vist op til Grønland som Husmoder paa Seminariet i Godthaab, men Opgaven der er jo ikke mindre.

Der er altid en vis Højtidelighed over Dimmisionsdagen, den præges baade af de unge Lærerinders Forældre og af Prof. N. A. Larsen, enten han gennem sit tankevækkende Foredrag, efter at Lærerinderne har faaet deres Eksamensbevis og deres Ankerhusmedaille, gør opmærksom paa, at naar der tales om at komme paa den rette Hylde, er der nok saa megen Grund til at tænke paa at gøre den Hylde, man kommer paa, til den *rette*, eller naar han gør gældende, at det er velgørende at se tilbage paa veludført Arbejde, og det er af stor Betydning at kunne omgaas de Værdier, man faar i Hænde, uden at noget gaar til Spilde. Digteren siger: „Lykkeligst at hvile paa er fuldendte Gerning“; men han fortsætter: „Lidt dog store, mindre smaa kan tilgavns fuldbringe“. Det sidste maa de unge Lærerinder ikke glemme, naar de nu med det foreløbige Resultat gaar ud til deres Livsgerning. Saa maa de opøve sig i at kappes med sig selv og altid vokse i Dygtighed. „Den, der dømmer sig selv, skal ikke dømmes af andre“.

Ved den festlige Fællesspisning, der sluttede Dagen, vekslede Taler og Sange i Alvor og Gammen. Prof. Larsen holdt en morsom Tale for Husholdningssagen. Pastor Drejer talte for „Gryden“, Landbrugslærer Nyboe takkede paa Elevers og Forældres Vegne for alt, hvad de havde modtaget af Viden og Paavirkning paa Ankerhus i de to sidste Aar — og den smukke Festdag og Seminariets Skoleaar sluttede med Tak og Fortrøstning.

Maalet.

—o—

Maalet maa være at skaffe vor Slægt, vort Folk, vort Land, vort Samfund gode Hjem! Hjem, der giver det, vi Mennesker trænger til: Ly, Tryghed. Hjem, der kan samle Unge og Ældre i sælles Glæde og sælles Interesse. Hjem, hvor man kan dele ondt og godt med hinanden. Hjem, der vil og kan sætte Stævne efter Evne.

Disse Hjem skal vi hjælpe hinanden med at skabe, værne og væрге.

Og der maa vi Kvinder søge vor Opgave, vort Maal.

De Unge ved at forberede sig til at gaa ind i kommende Hjem, dygtiggøre sig, ved, efter bedste Evne, at gøre deres Pligt, deres Arbejde godt, hvor de er. De Ældre, de, der som Husmødre har Hus og Hjem, har Muligheder, Betingelserne i Øjeblikket — og Tiden er kostbar, — de maa tale med de Unge om Livets Vanskeligheder, men de maa ogsaa give dem Mod og Lyst til at overvinde disse.

Husmødre bør samle Hjemmets Unge, egne og fremmede, en lille Stund hver Aften, inden de gaar til Ro, samle dem, naar Dagens Arbejde er sluttet, naar de er kommen hjem ude fra, fra Gymnastik, fra Aftenskole, drøfte det i Dagen oplevede, og det, der skal gøres næste Dag. Det kan gøres, naar man samles om en lille Kop Kaffe eller andet forfriskende — og tage Aftensangen med.

Og en Husmoder maa ordne sit Arbejde i Stue og Køkken, inde og ude, saa det bliver overkommeligt, saa der bliver Tid til nødvendig Hvile, til Syssel med Bog og Naal, til roligt Samvær med Mand og Børn.

Og Maalet for vore Husholdningsforeninger, Husmoderforeninger, eller hvad Husmødrenes Foreninger kaldes, maa være at faa indført i vore Folkeskoler, Efterskoler, Aftenskoler, Husgerningsundervisning for den kvindelige Ungdom, den vordende Husmoder, og Maalet for dem maa være, efterhaanden at faa indrettet Skolekøkkener Landet over, hvor Kvinderne kan samles om deres husøkonomiske Interesser og Arbejde.

Vi Kvinder, vi bør søge vor Udvikling, vor Styrke, Rigdom i vort Hjem og dets Gerning.

Magdalene Lauridsen.

25 Aarsdagen.

—o—

En hyggelig Mindefest fejredes Lørdag den 3. Sept. i al Stilhed paa Ankerhus, skrev „Sorø Folketid.“, Elevforeningen holdt sit sædvanlige Aarsmøde.

Deltagerne samledes ved 5-Tiden i Gymnastiksalen, der var pyntet med Grønt og Blomster; det var der i og for sig intet opsigtsvækkende ved, for det plejer den at være ved slige Lejligheder; men det særlige var, at der af Blomster over de to Døre i Husets Nordende var dannet Aarstallene 1902 og 1927, og skønt der ikke forud var udbasuneret noget derom, forstod Deltagerne hurtigt, at der var „Jubilæum i Luften“ — 25 Aars!

Forstanderinden Fru *Magdalene Lauridsen* bød Velkommen, mindedes dem, der var gaaet bort i det sidste forløbne Aar: Konsulent Gram, Folketingsmand Martin Hansen, de unge Husholdningslærerinder Frk. Helga Henriksen og Hedvig Andersen, og oplyste, at der netop var forløbet 25 Aar, siden „Ankerhus“ begyndte sin Virksomhed med Uddannelsen af Lærerinder i Husholdning. Det havde ikke været paatænkt at fejre nogen Jubilæumsfest; men da det traf sig saaledes, at mange af Skolens trofaste Venner og Medarbejdere netop var samlede her paa Aarsdagen, vilde hun gerne benytte Lejligheden til at sige Tak for Venskab og Støtte i de forløbne Aar, idet hun bl. a. ogsaa nævnte afdøde Konsulent Grams store Fortjeneste af, at Haven omkring Ankerhus havde voxet saa godt til i de forløbne Aar, og beklagede, at Murermester S. Langkjær, der har forestaaet Opførelsen af alle Bygningerne med aldrig svigtende Interesse og Omhu, var bleven forhindret i at være til Stede. Derefter havde af Skolens tidligere Lærerinder bl. a. *Astrid Nielsen, Thyra Mayland,*

Rebekka Skovsen, Andersine Hansen, Forstanderinderne Frøken E. Vestergaard, Sorø, Marie Erenreich, Graasten, og Margrete Petersen, Hadsten, Ordet.

Den røde Traad gennem alle Udtalelser var Tanken om den forbavsende Udvikling, der var foregaaet, siden den første Bygning rejstes paa den nøgne Grusbakke ved Pedersborg Sø, hvor frodigt alt var vokset i Haven, og hvorledes nye Bygninger var rejst med faa Aars Mellemrum, og Undervisningen vokset i Omfang og Værdi med mange Forgreninger efter Tidens Krav. Selvfølgelig glemte ingen at fremhæve, at det var Fru Lauridsens brændende Tro paa Husholdningssagens store Betydning for Hjemmene, parret med en utrættelig Energi, der formaaede at overvinde alle Vanskeligheder, som havde været den drivende Kraft gennem de 25 Aar. Og skønt der ikke var Vin eller andre stærke Drikke paa Bordet, manglede det ikke paa Leveraab for „Mor Magda“ og hendes Værk.

Lærerinde Frk. *Ring*, der var sidste Taler, fremhævede som det mest beundringsværdige ved Fru Lauridsen hendes uselviske Sind, der altid var opfyldt af Tanken om at gøre Gavn for andre. Dette hendes Sind takker vi for!

Fru *Lauridsen* takkede bevæget for al den Venlighed, der var vist hende. Hun forstod, at det var sagt for at bidrage til Fremme af det, vi alle gerne ønsker fremmet. — Dagen sluttede med „Udrundne er de gamle Dage“.

Lidt fra en gl. Vandrelærerinde.

—o—

Naar Fru Lauridsen har ønsket, at jeg i Aar skal give et lille Bidrag til Aarsskriftet om Minder og Oplevelser fra min, snart 25-aarige Virksomhed som Lærerinde i Husholdningsarbejdet, har dette vel nok sin Grund i, at jeg er den ældste af Lærerinderne og den, der længst har arbejdet som Vandrelærerinde. Skulde jeg fortælle de

mange Oplevelser gennem disse Aar, kunde det fylde en hel Bog. Jeg vil blot sige dette: Aldrig har jeg fortrudt de Aar, jeg har ofret Husholdningssagen, selv om jeg nu godt ser, det havde været fordelagtigere at gaa andre Veje. Det er med Glæde, jeg mindes disse Aar. Trods alle Anstrengelser, al Besvær, har det været en rig og god Tid, fordi dette Arbejde bringer én selv saa megen Glæde. Saa-dan har jeg i hvert Fald følt det.

Alt Pionerarbejde møder Modstand og vi har tildels maattet prøve os frem. Let er dette Arbejde ikke, mere anstrengende og besværligt end Udenforstaaende kan se. Der skal ogsaa et godt Helbred, godt Humør, Udholdenhed, Snarraadighed og Sindsligevægt til, for at klare de mange Skær. De mange Rejser i al Slags Vejr — sølede Veje, Sne-driver og ikke mindst dette at maatte skifte Opholdssted hver Dag, udsat for Kulde; og ofte blev Undervisningen givet i stærkt opvarmede, daarlig ventilerede og oplyste Lokaler. De sidste var ikke altid særlig appetitlige at paabegynde Maddemonstrationer i.

Turene mellem de forskellige Byer eller Sogne kunde ogsaa give mindre behagelige Oplevelser. Jeg har prøvet lidt af hvert — sidde paa en Vogn, hvor den ene Hest stod paa Forbenene og med Bagbenene smadrede hele For-smækken, som jeg sad umiddelbart op af, og hvor jeg maatte trykke mig saa langt tilbage som muligt, for ikke at blive ramt — siddende fast i Toget i dybe Snedriver til Kl. 4 om Morgenen, for derefter at vade gennem Sneen over Marken til nærmeste Hus, hvor jeg blev vel modtaget. —

Ja, meget andet kunde der fortælles om. Det hører jo kun til Smaaærgrelserne, naar man havde langt til Brønden, hvor Vandet skulde hentes — eller om Katten maa-ske havde stjaalet Kødet eller Leveren, medens man et Øjeblik var gaaet ud af Lokalet. Ofte har Kritikken, berettiget el. uberettiget, været ret haard, selv fra Mennesker hos hvem man havde ventet at finde Forstaaelse. Men det har ogsaa mange Gange hændt at en uberettiget Kritik har hidraget til, at man fik fastere Fodfæste.

Heller ikke var det helt sjældent, at en Vandrelærerinde, paa Vej gennem Byen, blev haanet af Ungdommen eller Børnene. Vort Arbejde havde jo særlig til Hensigt at faa Forbruget af Havesager i Husholdningen sat højere op, og mange troede derfor, at Kosten blev ringere; nu er Folk heldigvis blevet lidt klogere og haaber jeg, de første Vandreaar særlig paa det Punkt, har gjort sin Nytte.

Jeg véd, at vort Arbejde har baaret rige Frugter, selv om vi første Vandrelærerinder ikke altid var saa meget estimerede, fordi vi ikke havde „den højere Uddannelse“. Jeg har heller ikke tillagt det mindst Betydning, at vi Lærerinder fik Lov at gaa ind i Hjemmene, baade Husmands-, Gaardmands- og Embedsmandshjem m. fl., hvor vi lærte at kende Livet i de mange forskellige Hjem. Og saa dette at kunne højne det huslige Arbejde, give Kvinderne Forstaaelse af, hvilken ansvarsfuld Gerning det er at være Husmoder — hvor nødvendigt det er for den opvoksende Slægt, at Ernæringen er sundhedsmæssig — bidrage til at fremme en god Hygiejne i Hjemmene m. m., og ikke mindst dette at kunne bidrage til, at Arbejdsglæden blev større, hjælpe en træt og bekymret Husmoder til at se lidt lysere paa Tingene — ja, alt dette, foruden at vide, at man arbejder for Hjemmene og dermed for hele Samfundets Vel, er det ikke saa stort, at det bærer Lønnen i sig selv? At lære sit Lands forskellige Egne og disses Befolkning at kende — se de mange gode Hjem, baade de store og de smaa, lære saa mange dygtige og gode Mennesker at kende, det giver sandelig et stort Plus til at tro paa det Godes Sejr i vort Folk.

Naar vi nu ser, hvorledes Husholdningssagen er taget op, hvorledes der er Udsigt til at faa denne Undervisning indført i Børne- og Ungdomsskolen, saa er det virkelig med Glæde, man tænker paa det, der er gaaet forud. Besværlighederne ler man af, selv om de i Øjeblikket ikke var morsomme at opleve.

Det er ogsaa med Taknemlighed og Stolthed „vi Gamle“ mindes vor gamle Skole, og det er mange med mig,

der staar i Gæld til den og dens Forstanderinde for al den Støtte, vi der har faaet i vort Arbejde for Husholdningsagen.

Samtidig benytter jeg Lejligheden til at ønske gamle Kolleger, Elever og andre Kendinge en glædelig Jul og et godt Nytaar.

Andersine Hansen,
Odense.

Lidt om Aarets Fester.

— 0 —

Traditionen tro spiser vi vor Gaasesteg Mortensaften, har da sammen med de nye Vinterelever den første Fest — og inden vi holder Jul, den sidste Skoledag, skal vi »ligesom i Jylland« foruden Æbleskiverne have Grønlangkaal med røget Skinke til Frokost og til Middagen Kl. 6, Risengrød, kogt i Sødme, Flæskesteg med Rødkaal og senere Julegodterne, naar Pastor Dreyer har læst en Julehistorie eller Overlærer Olsen har sunget alle Julesalmerne igennem med os.

Efter Nytaar samles vi i Salen til Helligtrekongersfest sammen med vore Naboer, der gennem Sorø Landsogns Husholdningsforening plejer at holde Nytaarsfest med os. Og denne begynder altid med at Aarets 12 Maaneder passerer Revue, mens H. C. Andersens Eventyr om »Tolv med Posten« foredrages.

Men Vintersæsonens største Dag er dog »Fættergildet«, der holdes sidst i Februar Maaned, — inden II Aars skal begynde deres Eksamen. — Fællesspisningen, de mange ventede Fættre, Brødre, Kærester, de muntre Viser, skrevet for Anledningen, skaber tilsammen en vis Stemning, der kommer til at præge baade Gildet og Dansen.

Senere kommer saa sidst i Marts Seminariets Afslutningsfest for de unge Lærerinder, der efter to Aars Forløb er bleven færdige med deres Uddannelse og nu skal ud paa egen Haand. Efterhaanden er Kredsen bleven saa stor, at ogsaa denne Fest maa henlægges til Salen, og det, der særlig kommer til at give denne Dag Karakter, er de mange Forældre, der da er med.

Fest var det ogsaa, da Aage Christensen hjemførte sin Brud, Dorthea Steffensen fra Hjørring, og Sigurd Strangen Valborg Winther fra Mellem Mølle. Med Fru Valborg fulgte 2 hvide Svaner som nu pryder Pedersborg Sø og majestætiske glider frem og tilbage mellem Peter Dams Bibliotek og gamle Ankerhus,

Med Sommeren kommer jo Sankte Hans og dens Midsommer-

fest. Den blev i Aar, trods dei mindre gode Vejr, ligesaa smuk og vellykket som de foregaaende Aar. Først spadserede man til Kongebrokilden, hvor Kildekonen og hendes Datter læskede de tørstige med Kildens klare, lægende Vand, mens Elnegaards Kildeviser, skrevet og tilegnet Ankerhus, blev sunget. Men snart efter blussede Baalet lystigt i Ankerhus's Have, hvor Hundreder af Skt. Hansgæster sammen med Skolens Elever med Sang gik i Krans paa den store grønne Plæne. Og som Skik er bleven, kom midt under Festen en Skare frygtelige Hekse ridende paa de dertil hørende Kостейskafter, syngende deres Troldeviser til stor Fornøjelse for de yngste i Selskabet. — I flere Timer lyste og glødede det tændte Baal og man følte at »hver Sky over Marken Velsignelse sender«.

For at støtte Peter Dams Bibliotek blev der i Juli Md. af »Biblioteksforeningen for Sorø Landsogn og Omegn« afholdt en Havefest, der var besøgt af 6—700 Mennesker og hvor 60 af Skolens Elever opførte en Friluftskomedie skrevet af Folmer Dam, hvorom Avisen referer:

Programmet indlededes med en røde Kors Opvisning under Ledelse af Læge Fru Charlotte Dalmark, der gav nogle Oplysninger om Hensigten med Røde Kors' Sanitetskolonner, hvorefter man tog fat paa Øvelserne: En Flyvemaskine med 16 Personer var styrtet ned paa Græsplænen foran Ankerhus, og adskillige af de Ombordværende havde faaet svære Vunder, men heldigvis havde man netop Dagen i Forvejen afsluttet Uddannelsen af en Sanitetskolonne, og 12 raske unge Damer i hvide Kitler stod parat til at gaa i Gang med den første Forbinding, som de fik lagt i Løbet af 10 Minutter. De gjorde deres Sager udmærket og fik en bragende Klapsalve som Tak.

Derefter optraadte et Par syngende Negre (antagelig fra tidl. Dansk Vestindien, da de kunde et Par danske Viser) og Storm Petersen & Co. med nogle fornøjelige Causerier og Historier — alt under Munterhed og Bifald. — Efter en Pause, hvorunder der musicerede i Haven, medens unge Piger mod et ringe Vederlag beværtede med diverse Styrkemidler, saasom Kaffe og Saftvand, forelagdes Skuepladsen til Plænen ned mod PedersborgSø, hvor Aftenens Clou — Friluftskomedien »Zigeunerblod« — løb af Stabelen. Dette nye Sommerskuespil, der her havde sin Urpremiere, viste sig at være af stærkt romantisk Tilsnit med kraftig dramatisk Handling, pragtfuldt middelalderligt Udstyr og Masseudfoldelser i Sang- og Danseoptog.

Efterat Spændingen havde udløst sig i den lykkelige Forening af tvende Par og Fred og Forsoning mellem et Par tapre Mænd, der til at begynde med var gevaldig Uvenner, traadtes Dansen i det begyndende Tusmørke under Faklernes Skin til Tonerne af »Der gaar Dans paa Riberbro«, og derefter gik de ca. 60 Riddere, Svende og

mere eller mindre ædelige Jomfruer, alle med flammende Fakler, rundt om Tilskuerpladserne, medens de sang »Herlig en Sommernat«, og Publikum klappede i Takt til Sangens Toner. Tilsidst samledes Fakkeltøget paa Plænen under Afsyngelsen af Drachmanns Midsommervise, og med denne Hyldest til den danske Sommer sluttede denne Fest, der havde beredt Tilskuerne et Par fornøjelige Timer og skaffet mange rare Kroner i Bibliotekets Kasse.

Tilsidst kommer Aarsmødet med sin Fest, den bedste af dem alle, da der til den kommer saa mange trofaste Venner, der tidligere har været Elever og Lærerinder paa Ankerhus.

Aarsmødet.

—o—

Aarsmødet, der i Aar formede sig endnu mere festligt end det plejer, fejredes 3. og 4. September.

Aarsagen til, at det denne Gang var særlig festligt, var, at det i Aar var 25 Aar siden Ankerhus blev bygget og taget i Brug.

Uddannelsen af Vandrelærerinder var jo allerede begyndt paa Sorø Husholdningsskole 1901, men for den selvstændige Virksomhed „Husholdningsseminariet Ankerhus“ var det i Aar 25 Aars Jubilæum. Skal man fejre Skole, Livet der leves, Arbejdet, der udføres, el. skal man feste for Skolebygningen? Fru Lauridsen har sikkert ment det første, derfor maatte det ikke blive Jubilæum. Men det blev det nu alligevel, festligt og hyggeligt. Mange gamle Elever, mange af Husholdningssagens første Forkæmpere, mange af de første Vandrelærerinder var med til Mødet og gav ved deres Deltagelse netop Mødet sit særlige Præg. — En lille Ændring var der i det sædvanlige Program, men den var praktisk, nemlig at Deltagerne samledes lidt senere paa Eftermiddagen til Festmiddagen Kl. 5, hvor ikke alene Gæsterne, men den store Elevflok samledes ved de smukt pyntede Borde. Ved Middagen vekslede det med Taler og Sange. Efter Fru Lauridsens Velkomsttale og Tilbageblik over de svundne Aar, de Besværligheder, der var at kæmpe imod, men som lykkeligt blev overvundne, saa Hushold-

ningssagen har vundet frem i alle Egne og alle Kredse af Landet, blev der talt af Lærer Folmer Dam, af de forhenværende Lærerinder paa Ankerhus og tidligere Vandrelærerinder, Frk. Astrid Nielsen, Thyra Majland Jakobsen, Frk. Andersine Hansen, Frk. Marie Ehrenreich, Fru Rebekka Skovsen, Lykkegaard, Frk. Mayland Schmidt, Frk. Ellen Hansen, Frk. Elisabeth Vestergaard og Margrethe Pedersen, Hadsten.

Flere Sange blev sunget og flere Taler holdt. Igennem alle Taler og Sange mærkedes Kærligheden og Interessen for Husholdningsarbejdet og den „gamle Skole“, hvor Grunden blev lagt til det, der nu synes mange en naturlig Ting i Husholdningsarbejdet. — Det er sødt at mindes overvundne Besværligheder, har Fru Lauridsen tit sagt, og Besværlighederne har paa forskellig Maade været mange i de forløbne Aar, men Sagen er vundet stadig fremad. De unge Elever, der nu møder paa de nye, moderne Skoler med alle Nutidens Bekvemmeligheder, Centralvarme, Badeværelse, Varme paa Værelserne Dagen lang, magelige Lænestole osv. og tager det hele som en selvfølgelig Ting, ja maaske endda stiller større Fordringer, har godt af at høre, hvad disse første Forkæmpere, de første Vandrelærerinder har prøvet og oplevet.

Efter Kaffen i Dagligstuen samledes alle igen om Aftenen til en Fremvisning af Lysbilleder, der kort sagt viste os Husholdningssagens Historie, og man morede sig over at finde de kendte Ansigter og over den gl. „Husholdningsuniform“, der jo heller ikke er saa lidt forskellig fra den, vi nu ser i Hjem og paa Skole. Lysbilledapparatet, der viste Billederne, var en Gave til Fru L. fra Skolens Lærere og Venner samt Foreningen Ankerhus. Derefter dansedes i Nationaldragter, og ved bengalsk Belysning, smukke Folke-danse, der afsluttedes med et pragtfuldt Fakkeltog i Seminariegaarden. Efter at have drukket The i Seminariets Køkken, sluttede man første Del af Aarsmødet.

Dagen efter var der Generalforsamling, hvor Bestyrelsen blev genvalgt.

Fru Karen Hessel, Husholdningsskolens Tilsynsførende, holdt som Afslutning paa Aarsmødet et Foredrag om Søndagen, hvor hun indledede med nogle smukke Mindeord om Folketingsmand Martin Hansen, som en af Skolens og Husholdningssagens gode Venner. Hans Hovedlinje var den: „Menneske ret at være“, skildrede hans maalbeviste Ungdomsliv og Arbejde, som satte sine udmærkede Frugter.

Det er Samarbejde, der trænges til i denne Overgangstid og en Overgangsperiode maa vi jo haabe, det er, til fredeligere Tider.

Guldstrømmen havde sine Kilder i andre Folks Ulykker og bragte kun Ulykker ved Tilvænnning af en Levefod, som naturlige Forhold ikke kan bære. Nu skal vi til at skabe Guld paa en anden Maade ved at frembringe Værdier.

Videnskaben er det praktiske Arbejdes Tjener.

Den enkelte har den Opgave først at beregne sine egne Evners Rækkevidde. Vi tænker for meget paa at stille Krav til andre, men bør begynde indefra med Krav til os selv. Som Raad til de unge vil jeg sige: Gør eders Gerning saa godt som muligt. For den dygtige er der altid Plads og altid Vej fremad.

Det Arbejde, der gøres her for at uddanne de unge Kvinder, tager Sigte paa at klare de trange Kaar og kunne udnytte Videnskabens Hjælp.

Mellem indendørs og udendørs Arbejde er der et bredt Bælte med mange Bierhverv, som kan udvikles i rigt Maal, og her maa man ikke lade sig hæmme af Tvivl om Nyttens. Under Krisen i 80erne og 90erne blev der taget mange Ting op, som er lykkedes godt, men meget er tilbage, og vi maa stadig se at vinde længere frem baade i By og paa Land.

Det har glædet mig at se og høre alle de Opgaver, der er taget op paa Ankerhus, og jeg vil derfor ønske, at flere og flere vil samles paa Ankerhus, baade fra Land og By.

Lidt om Kostundersøgelser.

Af *Folmer Dam.*

—o—

Det hævdes fra saa mange Sider, at vi gennemgaaende lever for fedt her i det lille Danmark, at vor Kost er forkert sammensat, baade økonomisk og ernæringsmæssigt set. Blandt Husmødrene er da ogsaa Interessen for Kostens Sammensætning ved at vaagne; de fleste er godt klar over, at den nu langfra er ideel, at der her baade kan spares paa Pengene og paa Sundheden, men selv om man nok ved Foredrag og Kursus kan angive de Retningslinjer, der bør følges, saa er dette ikke nok for den enkelte Husmor. Hun vil og bør have Besked om, hvilke Fejl netop hendes Husførelse har; thi for at kunde rette en Fejl maa man først erkende, hvor den ligger. Og netop i saa Henseende har Kostundersøgelser deres store Betydning, idet man ved at sammenligne de forskellige Husholdningers Kostosammensætning med hinanden og med det ideelle, direkte kan sætte Fingeren paa Fejlene og sige til Husmødrene: „Her er der noget galt, som der bør rettes paa“.

En Kostundersøgelse er ikke andet end et gennemført Husholdningsregnskab for en Periode paa 14 Dage— en Maaned, helst ikke under en Maaned, som er beregnet pr. Enhed med Hensyn til Næringsindhold og Pris. Men ved et saadant gennemført Husholdningsregnskab forstaar man et Regnskab, der nøjagtigt angiver Forbruget af hvert enkelt af de Produkter, der i Perioden er anvendt i Husholdningen, og det baade i Vægt og i Penge. Derfor maa man ved en Kostundersøgelses Begyndelse gøre sine Beholdninger op, faa Købmanden til at føre de nøjagtige Vægtmængder og Priser ind i Bogen for hvert enkelt Indkøb -- eller, om man ikke handler paa Bog, da at sende Følgeseddel med — og selv huske straks at føre Forbruget af hjemmeproducerede Varer ind paa en Liste, som man bedst har ophængt i Køkkenet, for saa ved Periodens Slutning igen at gøre sine Beholdninger op. Og man maa føre

nøjagtigt Regnskab med, hvormange Gæster, man har haft, og hvad de har faaet at spise, samt hvormange af Husstanden, der har været fraværende til Maaltiderne, og desuden helst vælge en Periode, hvor den daglige Husholdning er normal, — altsaa ikke Juledagene eller en Slagteperiode. Nøjagtighed er aldeles nødvendig, ellers bliver Tallene jo misvisende, og det hele er spildt. Kunde man gennemføre et saadant nøjagtigt Regnskab for et helt Aar, saa havde man den ideelle Kostundersøgelse.

I den forløbne Sommer har vi her paa Ankerhus arbejdet en Del med Kostundersøgelser, idet vi var med til at planlægge den sjællandske Undersøgelse, og foretog samtlige Beregninger og Bearbejdelsen af Materialet baade for denne og for en Undersøgelse paa Fyn. Det viste sig nu, at mange, ja de fleste, af de deltagende Husmødre, virkelig forstod at sammensætte en baade økonomisk, sund og nærende Kost, selv om der vel næppe var en eneste, der ikke kunde gøre det endnu bedre i saa Henseende. Det er vel ogsaa nok gennemgaaende de dygtigste og mest interesserede af Husmødrene, der deltager i en saadan Undersøgelse, og at de har haft Udbytte deraf, derom vidner de talrige Udtalelser i den Retning vi har haft fra Deltagerne og de mange nye Kostundersøgelser, der nu bliver planlagt Landet over.

Der var mange interessante Enkeltheder i de Regnskaber, vi modtog til Beregning og Bearbejdelse; vi kunde ligefrem læse os til Familiens Levevis og skimte Husmoderens Personlighed gennem Tallene. De færdige Tabeller bestod dels af en Oversigt over Antallet og Arten af Personer og Antallet af Enheder i hver Familie, Antallet af Kostdage (Gæstekostdage naturligvis medregnet) samt Pris pr. Kostdag, Æggehvide, Fedt, Kulhydrater og Kalorier pr. Kostdag, og endelig Kalorier for 1 Øre, altsaa den samme Kostberegning, vore gamle Elever saa ofte har udført, dels af en Oversigt over Forbruget indenfor de vigtigste Varegrupper, baade i Vægt og i Pris. Medens den første Tabel giver os det *samlede* Resultat, fortæller os om Husførelsen

har været dyr eller billig, om man har spist meget eller lidt, om man har et altfor taabeligt Forhold mellem Næringsstofferne (mine gamle Elever husker sikkert det rigtige Forhold: 1—1—6 for Æggehvide, Fedt og Kulhydrater) eller om man nærmer sig det ideelle, altsaa om der er meget store eller kun smaa Fejl i Husførelsen, saa fortæller den anden Tabel os, *hvor Fejlen ligger* og af hvad Art den er. Efter min (F. Dams) Mening er den sidste Tabel langt den vigtigste — heri er dog mange uenige med mig, men man kommer i alle Tilfælde til at forlade den Opfattelse, at en fedtrig og — især — en æggehviderig Kost skulde være uøkonomisk; det kommer nemlig ganske an paa, om det er Margarine- eller Smørfedt, Mælke- eller Kødæggehvide Kosten er rig paa. Her er et Exempel:

Familie A: 97 gr Ægh. 99 gr Fedt. 489 gr Kulh. 3300 K. 51 Kal. for 1 Øre.
 — B: 97 gr — 112 gr — 440 gr — 3250 K. 25 — „ 1 —

Selv den mest fanatiske Tilhænger af Æggehvide-Fedt- Kulhydrat-Systemets Ufejlbarehed vil næppe vove at panstaa, at det er de 13 gr Fedt, som Familie B har spist mere end Familie A pr. Kostdag, der har bevirket, at den kun har faaet halvt saa mange Kalorier for 1 Øre. Aarsagen er naturligvis den, at medens Husmoder A har brugt billige Produkter, har Husmoder B brugt dyre Produkter, og det faar vi kun Oplysning om gennem Forbrugstabellen.

Men denne Tabel rummer da ogsaa mange morsomme Oplysninger, baade om Kostens Økonomi og Sundhed. Idet vi foreløbig holder os til Økonomien, viser det sig selvfølgelig, at de dyre Husholdninger har brugt mest af de dyre Produkter, altsaa har et stort Forbrug af Kød, Fisk, Paalæg, Smør, Æg, Kaffe, Drikkevarer og Kolonialvarer, sommetider jævnt fordelt over alle disse Grupper, sommetider kun for en enkelt eller nogle faa Grupper Vedkommende. Her er nogle Exempler:

Fam. Nr. 3 har brugt 79 Ø. pr. Kostdag og faaet 52 K. for 1 Ø.
 " " 30 " " 106 Ø. " " " " 39 " " 1 "
 " " 52 " " 124 Ø. " " " " 33 " " 1 "

Forbruget for disse Familier indenfor de dyre Varegrupper var:

	Kød	Fisk	Paalæg	Kaffe	Drikke	Kolonial	Smør
Nr. 3	353	81	53	85	65	68	27
Nr. 30	452	231	181	213	181	158	82
Nr. 42	450	166	225	205	377	189	313

Alle Tallene er Øre pr. Enhed pr. Maaned. De taler for sig selv. Og naar Husmoder Nr. 30 og Nr. 42 faar studeret dem og sundet sig paa det, vil de ved *næste* Kostundersøgelse sikkert nærme sig Nr. 3 betydeligt.

Ganske naturligt følges et stort Forbrug af Kaffe næsten altid af et stort Forbrug af det dyre Finbrød: Familie Nr. 6 har brugt for 61 Øre Kaffe og for 47 Øre Finbrød pr. Enhed pr. Md., medens Familie Nr. 36 har brugt for 3 Kr. 90 Øre Kaffe og for ikke mindre end 5 Kr. 83 Øre Finbrød. Det er da en Forskel, der kan klodse noget. Men Husmor Nr. 36 undskyldte sig med, at hvergang Fatter havde været i Byen, saa kom han hjem med en Pose fuld af Wienerbrød og Kager, og saa maatte hun jo give Kaffe.

Til Gengæld bruger de billige Husholdninger naturligvis lidt mere af de billige Produkter. Familie Nr. 2, der har brugt 82 Øre pr. Kostdag, har saaledes brugt 31 Liter Mælk (2 Kr. 02 Øre) og 20 kg Kartoffler (1 Kr. 62 Øre) pr. Enhed pr. Md. medens Familie Nr. 34 (1 Kr. 11 Øre pr. Kostdag) kun har brugt 7 Liter Mælk (1 Kr. 33 Øre) og 8 kg Kartoffler (60 Øre). Taget under eet, har de fire billigste Familier anvendt 51 % af Husholdningspengene, de 4 fire dyreste Familier kun 29 % af Husholdningspengene til vore billige Hovednæringsmidler, nemlig Mælk, Rugbrød, Mel og Gryn, Sukker, Kartoffler og Margarine.

Hvis vi nu, for at se *hvormeget* det betyder for *Hjemmets* Økonomi, om Husførelsen er dyr eller billig, sammenligner to ens store Gaardmandsfamilier, Nr. 6 og Nr. 41, der begge bestaar af 7 Enheder og har faaet lige megen Næring for deres Penge, nemlig 3300 K. pr. Kostdag, men

hvoraf Nr. 6 har brugt 64 Øre pr. Kostdag og Nr. 41 1 Kr. 05 Øre pr. Kostdag, saa bliver Forskellen 41 Øre pr. Kostdag, $7 \times 41 = 2$ Kr. 87 Øre pr. Dag og $287 \times 365 = 1047$ Kr. 55 Øre pr. Aar, -- nok til at forrente og afdrage et Kreditforeningslaan paa 17450 Kr. Og i disse vanskelige Tider er der jo Grund nok til at spare, hvor der kan spares.

Der vil blive indvendt, at man ikke kan leve saa billigt, naar man har Tjenestefolk paa Kost. Men naar Gaardmandskone Nr. 6 kan lave god Mad for 64 Øre pr. Kostdag, saa kan Nr. 41 vel ogsaa. Og det er jo da ogsaa en Kendsgerning, at man kan lave udmærket Mad af billige Produkter.

Om Kosten ogsaa ernæringsmæssigt set er tilfredsstillende er ikke saa nemt at afgøre paa Grundlag af en saadan Kostundersøgelse. Man kan jo saaledes ikke sige ret meget om, hvormange Kalorier, der skal bruges, da det baade afhænger af Arbejdets Art, Antallet af store Børn og unge Mennesker -- som der jo ikke er Bund i -- og individuelle Forskelligheder. Men naar man som Familie Nr. 7 er oppe paa 5700 K. pr. Enhed pr. Dag, kan man dog vist nok tale om Overernæring. Og naar en Familie med flere mindre Børn bruger meget lidt Mælk, Rugbrød, Kartofler og Grønsager, er der sikkert alvorlig Fare for Mangel paa Vitaminer og Mineralstoffer. Ligeledes kan man jo rolig sige, at et meget stort Forbrug af Kaffe eller Spiritus er usundt. Saa ogsaa ernærings- og sundhedsmæssigt set kan en saadan Kostundersøgelse yde værdifulde Fingerpeg.

Til de af vore gamle Husholdningselever, der nu sidder som Husmødre rundt om i Landet, vil jeg sige: Faa en Kostundersøgelse sat i Gang indenfor jer egen Husholdningsforening, eller foretag en paa egen Haand. I vil ikke fortryde det Arbejde, I lægger deri, og det lidt det koster af Penge vil komme mangefold igen. Kan I ikke faa Hjælp hos en af vore Husholdningskonsulenter eller andet Steds, saa vil vi paa Ankerhus altid være rede til at hjælpe med Raad og Daad, og til at foretage Beregninger og Bearbejdelse.

Raakost.

— o —

Raakost og Vitaminer hører jo til noget af det, der indenfor Ernæringssspørgsmaalet i mere eller mindre Grad har fanget Interessen i de senere Aar. Der er ogsaa en vis Forbindelse imellem de to Spørgsmaal, som vel alle ved — idet ikke alle Vitaminer „overlever“ en Kogning og særlig ikke en længere Kogning. Og — Raakost er ukogte Plantefødemidler i Forbindelse med Æg og Mælk.

Selv om man ikke af praktiske og andre Grunde tror paa Raakostens Enehærdømme i almindelige Husholdninger indenfor en overskuelig Fremtid, vil det dog sikkert være rigtigt og være en Fordel, at tage et vist Hensyn og søge at faa de raa Frugter og Grønsager indført som Til sætning og Krydderier til de daglige Maaltider. Derved naar man sikkert ogsaa bedst de Fordele, Raakosten ernæringsmæssigt byder paa.

Sundhedsmæssigt set ved vi, at det er godt at bruge mange Grønsager og ogsaa at de er gode i raa Tilstand, men de tiltaler ikke saa umiddelbart den almindelige Smag som f. Eks. raa Mælk og Frugt. Kan Grønsagerne fremskaffes absolut friske og skøre og ikke halvvisne, kan de dog ved fornuftig Brug og med Omtanke valgt Tilberedning bringes i en Form, der tiltaler de fleste og som ogsaa vil være overkommelig. En gradvis Tilvænnning maa dog vist ogsaa til.

Mange Grønsager bruger vi ogsaa raa uden at tænke over det, f. Eks. Tomater, Radiser og Ræddiker. Grønne Agurker er der ogsaa mange, der spiser som Melon med Strøsukker til Smørrebrød, og det smager udmærket, naar Agurkerne blot er friske. Selvfølgelig faar vi ogsaa Agurkerne raa, selv om vi faar dem som Salat, men det er da mere begrænset, hvormeget man kan taale og spise for Eddiketilsætningens Skyld, som jo de fleste bruger. Som Paalæg til Smørrebrød er de raa, revne Gulerødder tilsmagt med lidt Citron og Sukker eller med lidt revne Æbler og

Sukker velsmagende og udmærkede og da i særlig Grad til Børn, da Gulerødder er saa rige paa Vitaminer.

Den almindelige Bladsalat (Hovedsalat) smager ogsaa meget bedre, end man tror, i skyllet Tilstand uden nogen Tillavning med Fløde eller andet til Smørrebrød eller til Kød, hvor der gives Sauce. De fleste Grønsager og Rødder vil dog vist, ihvert Fald til man er tilvænnet, lettere vinde Indpas tillavet som Salater, altsaa tillavet med en eller anden Sause, f. Eks. halv eller hel Mayonnaise. I en saadan Sauce kan f. Eks. udmærket gives fintstrimlede Hvidkaal enten alene eller sammen med meget fine Gulerødsstrimler. Gulerødder kan ogsaa gives alene, ligesom Selleri, Rødbeder, Blomkaal, Agurker og Tomater. Lidt fintskaarne Æbler imellem til Grønsager, særlig til Selleri, enten Grønsagerne er raa eller kogte, giver en udmærket frisk Smag — ligesom Æblerne selvfølgelig kan anvendes alene i Mayonnaise og giver en særdeles frisk og god Salat. Vil man spendere lidt pisket Fløde paa Saucen bliver Salaten, enten den ene eller den anden Slags Grønsager eller Frugt er iblandet, baade finere, lettere og mere velmagende.

I Stedet for at bruge den fede, jævne Mayonnaise til de raa finstrimlede Grønsager, kan de gives i en Marinade tillavet af et Par Spiseskefulde Olie pisket op med lidt Citronsaft eller Eddike og Vand, krydret med lidt Sukker, Salt, Peber og Sennep. Særlig er den fintsnittede Hvidkaal udmærket heri og er en velmagende, forfriskende Salat til Steg og lign. Men ogsaa Selleri, Agurker, Tomater o. a. kan anvendes i Marinade. En Agurkehøvl er udmærket til Brug ved denne Fintsnitning. Naar Hvidkaalen er delt en Gang eller to, kan baade den og Blomkaalen snittes færdig paa Agurkehøvl. Faste Rødder maa jo strimles bagefter med Kniv, hvis man ikke har en særskilt Høvl, der strimler Rødderne.

Frugt er jo forholdsvis let at anvende i raa Tilstand. Den tiltaler de fleste som den er, uden nogen Tilberedning. For Variationens Skyld og maaske ogsaa for at øge Brugen, kan Frugt jo ogsaa godt tilberedes udskaaen i mindre

Stykker, Strimler eller Terninger i en Mayonnaise som Salat. Mayonnaisen tilsmages saa kun med lidt Citronsaft og Sukker, tilsættes lidt Flødeskum, og hvis man vil spendere det en lille Smule Sherry. Det sidste giver en lidt pikant Smag, men kan udmærket undværes. Næsten alle Frugter egner sig til Iblanding i en saadan Sauce, f. Eks. Æbler, Pærer, Kirsebær, Blommer, Stikkelsbær, Melon, Vindruer, Bananer Appelsiner. Der kan i en saadan Frugtsalat anvendes en enkelt Slags Frugt, men de kan ogsaa bruges i Blanding og giver da en nok saa pikant og pyntelig Salat.

En mere enkelt og udmærket Tilberedningsmaade er den velkendte Neddrysning af raa Frugt med Sukker som Kompot. Det er særlig de saftige Frugter, der egner sig hertil, som Jordbær, Hindbær, Brombær og Ribs. Rysteribs er jo delikate og anvendelige saavel som Kompot til Steg, spist til Smørrebrød eller som Dessert alene eller sammen med lidt Flødeskum. Man skulde ikke tro det, men en lille Smule reven Peberrod er et udmærket Krydderi serveret til Rysteribs med Fløde.

Disse raa Frugtkompotter er anvendelige paa samme Maade som de kogte, henkogte og syltede Frugter som en let og forfriskende Dessert sammen med Flødeskum med tørre Smaakager eller de saakaldte ristede Ris og Corn Flakes. Gives Ris eller Corn Flakes til eller begge Dele bliver Desserten selvsagt lidt fyldigere og solidere. Corn Flakes og de ristede Ris smager jo som bekendt ogsaa udmærket med Strøsukker og Mælk. Paa samme Maade har Dr. Hindhede jo lært os at anvende valsede Havregryn med Strøsukker og Mælk, og ogsaa, at de er fordøjelige i den Form. Det smager forbavsende godt, det er en let tilberedt Ret og er jo ogsaa en Form for „Raakost“. De andre Grynssorter vil vi dog vist foreløbig foretrække at faa kogte, ligesom vi vil foretrække at faa Brødet bagt og Kartofflerne kogte.

Marence Tarp.

2det Aars i København.

— 0 —

Hvert Aar, naar Juleferien gaar paa Hæld og Husholdningseleverne begynder at pakke deres Kuffter for at vende tilbage til Ankerhus, samles 2det Aars Lærerindeelever i København til deres aarligt tilbagevendende 14 Dages Studieophold derinde, der nu er indgaaet som et fast Led i Uddannelsen af Husholdningslærerinder paa Ankerhus.

Det er nu faldet i min Lod hvert Aar at lægge Planen og træffe de nødvendige Aftaler for dette Studieophold. Desaaarsag begiver jeg mig Dagen før vi skal begynde, til København, og tager fast Ophold i Telefonkiosken paa Gl. Kongevej. Tyve forskellige Virksomheder skal vi besøge. 12 Gange skal vi overvære Undervisningen i Kommunens Skolekøkkener, Frokost skal vi have puttet ind hver Dag, og desuden skulde der jo helst stjæles lidt Tid til Teaterture og Fornøjelser. Og hele Programmet skal jo klappe, saa vi kan være paa rette Sted til rette Tid. Altsaa: »Central 50 00« — »Optaget«. »Nora 35 46. Ja, er det hos Konditor Otto«? Saa gaar Møllen. 60 Opringninger forslaar næppe; naar de kan modtage os paa Soyakagefabriken skal vi netop ud hos Galle og Jessen, og har vi lige faaet Vandværket i Islevbro passet ind. saa vil Dehns Vaskeri netop have os paa samme Tid. Men til syvende og sidst dukker Planen frem af Opringningernes Kaos, og naar Raadhusuret slaar 6 stikker jeg den færdige Plan i Lommen, med Følelsen af ærlig at have fortjent min Aftensmad.

Hvad byder den saa paa, denne Plan? Ja, vi plejer at besøge følgende Virksomheder:

- Landbohøjskolen — drøj, men interessant 3 Timers Tur.
- Fru Suhr-Mailands Skole og Fru Berg-Nielsens Skole — af særlig Interesse for 2det Aars, at se deres vordende Kolleger og de Skoler, hvor de uddannes.
- Teknologisk Institut — Laboratorieførstander Madsen viser os rundt. Vi hilser genkendende paa Vaskeforsøg, Forsøgsbageri og andre, os nærliggende, Ting.
- Carlsberg Bryggerier — Bakteriologi og Næringsmiddellære forenes lyslevende for vore Øjne. Men man skal være forsigtig med Porter, særlig paa Morgenkvisten.
- Vandværket i Islevbro — vi tror os hensat til Niagara; Ferrosalte iltes til Ferrisalte. Vi bliver alle Tilhængere af Gaasevin.
- Kvægtorvet og Flæskehallen — Københavnerne er aabenbart ikke Vegetarianere, men vi er nær ved at blive det. Kødkontrollen arbejder og forloren Skildpadde tilberedes i Kæmpeportioner.

- Galle og Jessen — aah, um, for al den herlige Chokolade! Og saa rent her er. Godt, at vi faar en Smagsprøve.
- Folkekøkkenet i Møllegade — naada; sikken et Paradis for en Kokkepige. Det kan man kalde Portioner. Mad til 4—5000 Mennesker om Dagen. Bare vi havde nogle flere af de rare Maskiner omkring paa Skolerne.
- Københavns Brødfabrik — Rugbrødsdejen strømmer i en uendelig Pølse ud af Formmaskinen. — Raske Hug, Klask paa Klask; de færdig formede Brød gaar i Ovnene, og kommer dampende ud igen. I en anden Maskine putter man Møl ind i den ene Ende og faar færdige Franskrød i den anden.
- Carl Lunds Fabrikker — vældige, snurrende Maskiner, Klang af Metal, flyvende Gnister og sydende Emailler. Vi køber altid Carl Lunds Kaffekander.
- Konditor Otto paa Nordre Fasanvej. — Det er morsomt at se alle de lækre Kager blive til — endnu morsommere at smage dem. Vi er stoppede, før vi gaar.
- Soyakagefabriken — Soyabønner fra Indien og Kokosnødder fra Sydhavsoerne. Raafedt og raffineret Fedt og Benzinextraktion. Fabriken faar aldrig Ende; Spildefedt bruges til Sæbe, — og den er nu bedre end vor hjemmelavede. Prøve medtages. Vi kan sagtens.
- Københavns Mælkeforsyning — nej, hvor er her rent og lyst. Her kommer Flaskerne spadserende lige fra den mægtige Vaske-maskine ind i Fyldemaskinen og ned i Kasserne. Og kender De noget bedre end Kærnemælk med Piskefløde?
- Fællesforeningen — Trappe op og Trappe ned, endeløse Lagre af alle Varer. Nu forstaar vi, at dette er Danmarks største »Grosserer«.
- Sanders Renserier — alt kan renses, lige fra Pelsværk til Selskabskjoler, fra Uldtæpper til Manchellinned. Vaskemaskiner med Benzin i, Plisseringsmaskiner, Farverier — og Kransekage med Portvin.
- Rigsdagen — Fru Lauridsen er kommet ind. Vi gaar gennem Folkets Slot, ad lange, tæppebelagte Gange, sidder paa Rigsdagsmændenes Pladser og kigger ind i Udvalgsværelset. I Snapsetinget staar Chokoladehortene dækkede; og det kgl. Bibliotek venter os i stille Fornemhed.
- Dehns Vaskeri — Grosserereren selv viser rundt. Ja, naar man har saadanne Maskiner er det ingen Sag at levere en fin Vask. Men Blegemidler bruges ikke — husk det, mine Damer, saa skal De faa Formiddagskaffe med Konditorkager.
- Skotøjsfabrik og Strikkeri — Arbejdsdelingen gennemført. Hver Arbejder har sin lille Maskine at passe, sin Del af Støvlen at gøre færdig. Og Spolerne glider, Hjulene snurrer, Rammerne gaar frem og tilbage, mens Trikotagedyngerne vokser.

Hu. Hej. Vi har altid Fart paa. Fra den ene Ende af Byen til den anden. 6 Gange besøger vi Kommunens Dagskoler, hvor vi — takket være Skolekøkkeninspektør Frk. Sofie Rasmussen — ser Pigebørnene i 6., 7. og 8. Klasse faa Undervisning i Skolekøkkenerne. Praktisk Arbejde, Klasseundervisning og Forevisning. 6 Aftener overværer vi Efterskoleundervisningen i Husgerning, ligeledes paa Kommuneskolerne. 2 Gange er vi til Forevisning hos Frk. Sahl, og to Gange hos Frk. Thyra Hansen paa selve Statens Lærerhøjskole, næsten det bedste af det Hele. Ogsaa en Børnehave, en af de rigtig store, besøger vi, og faar ved samme Lejlighed en Vuggestue — hvor er de kære, de smaa Unger — i Tilgift. Saa vi ligger ikke paa den lade Side.

Mange pudsige Episoder kommer vi naturligvis ud for. Vi skal jo bl. a. spise Frokost paa de billigere Spisehuse og Restaurationer, Kvindernes Køkken, de alkoholfri Restaurationer, Folkekøkkenet paa Akselborg, K. F. U. K. osv. Een Dag har vi bestilt Middag paa »Kafe Rundetaarn«. Ind træder altsaa Undertegnede i Spidsen for 13 2det Aars. 2 unge »Gentlemen« betragter os kritisk, mens vi spiser vor farserede Kaal og Abrikosgrød. »Du«, siger den ene, »han er snærmest at beklage«. Naar vi staar paa Sporvognen, tror de, vi er en Højskole, og kommer vi til Dragør, spørger man, om der skal være Bønnemøde.

Vi faar dog ogsaa Tid at gaa i Teatret et Par Gange, og i Reglen aflægger vi et Søndagsbesøg paa »Den internationale Højskole«. Og vi naar jo ogsaa at møre os lidt paa egen Haand. Naar de 14 Dage er til Ende, vender vi trætte, men dog styrkede, tilbage til Sorø.

Men dermed er vi ikke færdige. 2det Aars trækker nu Lod om Emnerne og fortæller saa hver især om en af de Virksomheder eller Skoler, vi har besøgt. 1ste Aars og Staben lytter interesseret til, og det er i Virkeligheden ogsaa uhyre morsomt at høre de unge vordende Lærerinder paa deres friske, naturlige Maade fortælle om deres iagttagelser. Man forstaar, at de baade har brugt Øjne og Øren, og haft et virkelig positivt Udbytte af Opholdet i København.

For mig staar dette aarlige Studieophold som et overmaade værdifuldt Led i Lærerindeuddannelsen. Først og fremmest betyder det en stor Støtte for Undervisningen i Næringsmiddellære og Kemi, at Eleverne faar Produkternes Fremstilling og Behandling at se i Praksis, og den Lejlighed, de har til at iagttage andre Lærerinders Undervisningsmetoder og Tilrettelæggelse af Arbejdet, modvirker heldigt den Ensidighed, der let kan præge Undervisningsøvelserne paa en Skole. Men desuden betyder Studieopholdet meget for Elevernes Forstaaelse af vort Lands Handel, Industri og hele økonomiske Liv, ligesom Synet af Industriarbejdernes og -arbejderskernes Arbejdsvilkaar paa nært Hold bidrager til at fremme deres sociale Forstaaelse.

Større faglig Dygtighed, et frisk Pust fra den store Verdens Travlhed og Liv, og en udvidet Horisont — det er Resultatet af Studieopholdet i København.

Hermed sender jeg Ønsket om et godt nyt Arbejdsaar til alle »2det Aars« Landet over.

Folmer Dam.

Husholdnings-Aftenskolen for unge Piger.

—o—

Som det meddeltes i forrige Aarsskrift kan der efter den nye og udvidede Aftenskoleordning af 27. November 1926 ordnes saavel paa Landet som i Købstæderne en udmærket og billig Husholdningsundervisning, idet Staten og Amterne (undtagen Aalborg) betaler den egentlige Undervisning, sidste Aar med 2,40 Kr. pr. læst Time. Dette Tilskud kan efter Skoleraadets Bestemmelse forhøjes til det dobbelte, forsaavidt det drejer sig om Undervisning i kvindelig Husgerning, givet af tilrejsende Lærerinder. — Der maa dog skaffes til Veje mindst 50 Øre pr. Undervisningstime, enten fra Kommunen eller gennem Indskrivningspenge fra Eleverne.

Som Betingelse kræves, at Undervisningen i Husgerning skal omfatte mindst 35 Timer, der bør dog tages 60, og at der skal være gennemsnitlig mindst 8 Elever. Kravet om Dansk og Regning, der ellers skal optage $\frac{1}{3}$ af Tiden, kan bortfalde, naar der som Led i Undervisningen i Husgerning og Haandgerning i passende Omfang indgaar skriftlige Arbejder fra Eleverne i de paagældende Fag.

Husholdnings-Aftenskoler kan oprettes af Kommuner og Skoler, Foreninger og Kredse af Enkeltpersoner, men Planen skal først godkendes af Skoledirektionen og maa anbefales af Sogneraad og Skolekommission. Skema til Ansøgning, hvorigennem de fornødne Oplysninger gives, faas fra Provstierne og Amtets Skoleraad.

Undervisningen kan gives af stedlige Skolekøkkenlærere, Lærerinder paa Husholdningsskoler, Husmødre, der har en Husholdningslærerindeuddannelse eller af Vandrelærerinder, der eventuelt kan undervise 4—6 Steder.

Udgifter til Lokaler og Apparater bør afholdes af Kommunen eller af Hjemmene — og Udgiften til den Mad, der fremstilles og spises, bør afholdes af Deltagerne. — Forevisninger, mundtlig og skriftlig Vejledning kan jo gives i et hvilket som helst Skolelokale, derimod maa man have en Art Skolekøkken, hvis Eleverne hver især skal deltage i det praktiske Arbejde. Dette kan selvfølgelig indrettes paa forskellig Vis, i private Hjem, ved Skoler og Forsamlingshuse, men et selvstændigt Skolekøkken vil absolut være at foretrække, og en stor Fordel vilde det være, om hvert Sogn efterhaanden fik sit Skolekøkken.

Undervisningen i Husholdningsaftenskolen bør ligeledes ordnes saaledes, at der en Gang om Maaneden bliver Adgang for Sognets Husmødre, ved hvilken Lejlighed der da kan gives en Forevisning eller holdes et Foredrag af fælles Interesse for alle. Denne Fællesundervisning vil jo ogsaa kunne ordnes i Forbindelse med en stedlig Forening.

Man er med Hensyn til Undervisningen meget frit stillet, men nedenstaaende Forslag, der er udarbejdet paa Ankerhus, kan tjene som Eksempel for enkelte Kursus —, forresten kan disse fire Kursus ogsaa danne et Hele og derved blive, ikke alene en Støtte for Deltagernes forhaandenværende Arbejde i Hjemmene, men ogsaa give en god Forberedelse til videregaaende faglig Uddannelse paa Husholdningsskole.

Kursus 1.

Husholdningslære: 3 Timer 1 Gang ugentlig ialt 20 Gange: 60 Timer. Undervisningen omfatter:

1. Time: Foredrag i Ernæringslære og Varekundskab.
2. Time: Forevisning i Tilberedning og økonomisk Udnyttelse af det omtalte Næringsmiddel.
3. Time: Kostberegning, Beregning af de fremstillede Retters Næringsværdi og Pris. — Examination og Samtale. Indskrivning af det gennemgaaede.

Denne Undervisning kan gives i et hvilket som helst Lokale, og der kan deltage saa mange Elever, som der er Skriveplads til. Udgiften til Materiale dækkes, naar Eleverne i Indskrivningspenge betaler hver f. Eks. 5 Kr., forudsat at der er mindst 15—20 Deltagere.

Kursus 2.

Praktisk Husholdning: 4 a 5 Timer 1 Gang ugentlig, ogsaa i Sommeren, ialt 20 Gange: 80 a 100 Timer. Undervisningen omfatter:

1. Time: Husholdningslære. Forklaring over Madens Tilberedning, Husholdningsregnskab m. m.
2. og 3. Time: Eleverne arbejder praktisk med almindelig Madlavning, Bagning, Havesagers Anvendelse og Konservering.
4. og 5. Time: Spisning. Opvask, Rengøring af Køkkenet, Overhøring, Indskrivning af det gennemgaaede.

Undervisningen kan gives som:

- a. **Klasseundervisning.** Kan ordnes i et hvilket som helst Lokale, naar blot 1 a 2 Elever har hver et Bordkøkken (Bord med de nødvendige Kogeredskaber).
- b. **Familieundervisning.** Hertil kræves et Skolekøkken, der eventuelt ogsaa kan indrettes i et privat Hjem.

Til praktisk Arbejde kan optages ca. 16 Elever. Disse betaler f. Eks. 2 Kr. i Indskrivningspenge, samt Produkterne til Undervisningen med 50 a 75 Øre pr. Gang.

Kursus 3.

Haandgøring og Sundhedslære. 3 a 4 Timer ugentlig, ialt 20 Gange: 60 a 80 Timer. Undervisningen omfatter:

1. Time: Mundtlig Vejledning i Sundhedslære. — Indskrivning af Beskrivelse og Beregning af de forfærdigede Haandarbejder (eventuelt som Hjemmearbejde).
- 2—4 Time: Forfærdigelse af et personligt Udstyr, hvor man særlig søger at faa praktiske Former frem. 10—15 Deltagere er passende til et saadant Kursus. Deltagerne betaler selvfølgelig Materiale til Haandarbejderne og f. Eks. 2 Kr. i Indskrivningspenge.

Kursus 4.

Alm. Husgøring og Hjemmets Hygiejne samt Syge- og Barnepleje. 3 Timer 1 Gang ugentlig, ialt 20 Gange: 60 Timer.

1. Time: Foredrag om Hjemmets Hygiejne 10 Gange, og om Syge- og Barnepleje 10 Gange.
2. Time: Forevisning i Vask, Tøjbehandling, Rengøring o. l. — Sygemad osv.
3. Time: Indskrivning af det gennemgaaede. Budgetberegning.

De, der gik bort.

Ak, saa mange af de, der stod Skolen og os personlig nær, der dog er gaaet bort det sidste Aar, det føles om Søndagen, i de Højtidsstunder, da Sindet i Taknemlighed ellers hvile i Bevidstheden om de mange gode Mennesker, man lever i Samfund med, og det føles, naar Arbejdet skal gøres og føres frem.

Der var de to unge, prægtige Husholdningslærerinder Hedvig Andersen og Helga Henriksen, begge født paa Bornholm, begge brændende i deres Ønsker og Lyst til at føre det gode og deres Sag frem.

Hedvig Andersen, der deltog i Fortsættelseskursuset paa Ankerhus sidste Oktober, stod den sidste Aften op, og paa sin værdige, inderlige Maade tolkede hun sin og sine Kammeraters Tak for Arbejdet med Ord, som glædede og huskedes. — Der er skrevet om en anden ung Kvindes Sindelag og Offersind — at hun længtes saa ubeskriveligt, derfor skulde hun være den første, der fik Paaske. Det samme kan skrives om Hedvig Andersen.

Helga Henriksen, der som Husholdningskonsulent for De sjællandske Husmandsforeninger, havde gjort et stort, men ogsaa paaskønnet Arbejde, var et sjældent dygtigt og yndigt Menneske, afholdt og energisk. Hun skaanede aldrig sig selv, og det var maaske ogsaa en medvirkende Grund til, at Sygdommen tog og overmandede hende.

Da hendes Broder og Forlovede førte hende hjem til Fløng fra Vejlebjerg Sanatorium, hvor hun døde, gik vi hende i Møde, alle de unge Piger med Blomster, og i Seminariegaarden fik vi Lov til at dvæle en lille Stund ved hendes Baare. Det blev en vidunderlig vemodig Oplevelse, da vi i den stille Sommeraften fulgte hende med den gamle Korsfaresang over Kongebroen.

Og saa har Skolen mistet to af sine bedste Venner inde paa den danske Rigsdag. Folketingsmændene Martin Hansen og Kr. Pedersen. Det følte ikke alene som en Sorg, men ogsaa som et smerteligt Tab for Husholdningssagen.

Martin Hansen, der var vor Folketingsmand, var en ualmindelig rettænkende og retlinjet Mand, og mange af Skolens Elever vil med Glæde mindes de gode Ord, han har talt her paa Skolen. Sidst her var Valg i Sorø, blev jeg hans personlige Stiller, ikke fordi jeg vilde blande mig i Politik, men fordi jeg følte, at det betød saa uendelig meget for vort Folk, for Samarbejdet i vort Samfund, for de Smaa og de Svage, om vi havde Mænd som Martin Hansen inde i Folketinget.

Og karakteristisk var hans sidste Tale, hvor han ved et Afholdsmøde paa sin Hjemegn, lige forinden Døden indhentede ham, udtalte: „Vi maa vogte paa Danmarks Jord, og vi maa søge at skabe et lykkeligere og mere sundt, dansk Folk. Vi maa have Næstekærlighed, og vi maa lære at elske hverandre. Det er Tjenersindet, det kommer an paa, og Livet skal leves for Guds Ansigt“. — Og det følte med Bedrøvelse ved hans Død, at heller ikke han, havde man naaet at faa bragt den Tak, Hjertet rummede.

Kristjan Pedersen, der i sin Tid som Landbrugsminister fik foranlediget, at der gennem Undervisningsministeriet blev nedsat en Kommission til Overvejelse af den bedste Løsning af Husholdningslærerinde-Uddannelsen, nærede en Respekt og en Forstaaelse af Kvindernes Opgaver og Arbejde i Hjemmene, som desværre kun et Faatal af de danske Husmødre anede. Det var derfor saa naturligt, at han nedlagde Grundstenen til den nye Seminarbygning paa Ankerhus — og det var med Glæde, at vi til hans 70 Aars Fødselsdag, som et Symbol paa hans ideelle Arbejde for at skabe lyse og gode Hjem, kunde sende ham et Maleri af Frk. v. Deurs ude fra Tersløsegaard, et Billede, hvor man bag en gammel stor Pil kunde skimte et nybygget Statshus, et af de smaa Hjem, Kr. Pedersen af Hjærtet havde arbejdet for at faa rejst.

Kr. Pedersens Trang til at skabe lyse Kaar, ogsaa for Kvinderne i deres Hjemme Arbejde, gav sig saa mange smukke Udslag, og den kom ogsaa saa stærkt frem i et Brev, han sendte mig nogle faa Dage før sin Død, og hvor han skrev: „Er vi ikke skabte af samme Herre, skal vi ikke, naar vi

gaar herfra til den samme Herre, og tror nogen, at han gør Forskel. Det er Synd at tro andet“. Hvor var Kr. Pedersen et fint og ædelt Menneske, og det var en personlig stor Sorg da han døde, som det var en Glæde og en Støtte at eje hans Venskab.

Og atter andre to af Skolens trofaste Venner fra gammel Tid gik bort. Havebrugskonsulent Hans Gram og Fru Maren Lauridsen fra Grønvang. „Faster Maren“ var ikke alene, som sin Mand, Nationalbankdirektør Johs. Lauridsen, en god Hjælper, da vi for over 25 Aar siden begyndte paa Ankerhus, men hun var ogsaa som Censor ved de unge Lærerinders praktiske Husholdningsuddannelse disse en god Ven og Støtte.

Hans Gram var som Raadgiver og Leder af Skolens Havebrugsundervisning 1909—16 Ankerhus en stor Støtte, og det var med Vemod, hans Venner modtog Budskabet om hans Død. Og ogsaa mange af Husholdningssagens Forkæmpere vil med Sorg føle, at de ikke alene har mistet en god Raadgiver, men ogsaa en trofast Ven, en god Støtte i deres Arbejde. Gartner Gram, som hans gamle Venner helst kaldte ham, fra den Tid han drev sit store og smukke Gartneri paa Koldemosegaard, var jo ikke en Mand med mange og store Ord, men lige saa smuk og aaben hans Skrift var, lige saa redelig og lødig var hans Tale. Det var trygt at være i Grams Nærhed. Hans noble Tankegang, hans store Beskedenhed, hans store Viden, hans Kærlighed til alt, hvad der groede, til Blomster og Frugter, gjorde ham til den gode Mand, det er lykkeligt for et Hjem, en Vennekreds, et Sogn, et Land, at have i sin Midte — og man synes i Øjeblikket, ingen kan erstatte ham i Arbejdet for at røgte og bevare Danmarks Haver.

Men mange vil med Taknemlighed, glædes over, hvad han har udrettet, hvad han har skrevet af Bøger, af Artikler og Pjecer; og den Skat, vi har gennem hans Forfatterskab, bør vi bevare paa vor Boghylde, i vort Arbejde. Saa vil meget af det, han saaede, spire, slaa Rod, bære Frugt. — Gud ske Tak for det, der er givet os gennem de, der gik bort.

Magdalene Lauridsen.

Maren Lauridsen.

—0—

Efter at have levet 50 Aar paa Grønvang som Johs. Lauridsens Hustru døde Maren Lauridsen den 5. Septbr. 1927. Med hende er en ualmindelig aandsbaaren, myndig, dygtig og god Kvinde gaaet bort, en Kvinde, der for Kvinder og Hjem har betydet overmaade meget.

I Karl Christensens kønne Bog om Poul Bjerger anfører han, at Edvard Lehmann har sagt, at „der er tre Dimensioner i Verdens Liv, det nationale, det økonomiske og det kulturelle“, og alle tre maa den have for Øje og øje i Sind, som skal bygge noget varigt op for kommende Slægter —. Og dette ejede netop Fru Maren Lauridsen i fuldt Maal. Gennem sin praktiske Sans og sin store personlige Dygtighed skabte hun Respekt for Haandens Arbejde i Hus og i Have, i Mark og i Land. Hun blev den store Økonom, der ikke alene fik Midler til overs til dem, der trængte til en personlig Hjælp, men ogsaa til dem, der trængte til Støtte i Arbejdet for Nation og Samfund.

Hun førte de unge Mennesker, der kom i hendes Hjem, op paa Højen i Grønvangs Have, for at de kunde se ind i Sønderjylland. Hun ordnede det daglige huslige Arbejde, saa hendes unge Piger kunde faa en Hvilestund, mens hun læste for dem af Otto Funcke og V. I. Hoff's Bøger. Hun sørgede for, at hendes Husstand kunde blive færdige med Arbejdet, saa de kunde faa Tid til at være med til Andagt og komme i Kirke Søndag Morgen, men ogsaa, hvis der om Hverdagen kaldtes til Møde i Skibelund og paa Askov.

Hun gav ikke alene de Unge Hjælp til at komme i Vej, Puder til deres Udstyr, Fliser til deres Køkken, Bøger til deres Boghylde, Billeder til deres Stue, hun gav ogsaa sin rige Erfaring, sine Tanker gennem Samtale og gennem Breve, der gemmes som Skatte. Og saa var disse Gaver dog ringe i Forhold til den Interesse og Forstaaelse, hun viste andres Ve og Vel. Mødte man hende, talte hun aldrig om sit eget, men spurgte altid om det, der laa een paa Sinde. Bekym-

ringerne blev mindre, Glæden større og rigere, naar den kunde deles med hende.

Hun ejede en egen naturlig Værdighed, der prægede hendes Vej og hendes Hjem, som gjorde de unge stolte af at have været i hendes Hus, hun var saa overlegen dygtig, at det følte som en Anbefaling at have været hendes Lærling.

Ved hendes Baare blev det sagt, at hun havde betydet meget for Højskolen, men hun har ikke betydet mindre for Husholdningsskolen, for de Kvinder, der har arbejdet for dens Idè, for de unge Piger, der gennem den Skole har faaet deres Hjemms Arbejde højnet. Og mange er de, der med Tak og Ærbødighed tænker tilbage paa det, hun som Gæst, som Censor har tilført den danske Husholdningsskole, og det Arbejde, den repræsenterer.

Ja, hun havde netop dette vidunderlige i Øje og i Sind, der kunde bygge noget varigt op for de kommende Slægter. Lykkeligt for os der kendte hende, og de mange, hun holdt af.

M. L.

Tak og Hilsen.

—o—

Naar man sender Julehilsen, Nytaarshilsen ud til gode Venner, Slægtninge og Kendinge, er det jo i Tak for alt rart og godt, man har haft sammen, for modtaget Venlighed, Hjælp og Godhed.

Ligeledes, naar vi nu fra Ankerhus, Lærere og Lærerinder, sender vor Julehilsen ud. Men jeg vil dog ogsaa gerne personlig og paa Skolens Vegne rette en særlig, en hjertelig Tak for det storartede Lysbilledapparat, de har skænket os til vor 25 Aarsskoledag — og for de mange venlige Hilsener og Tanker, de har sendt os i Aarets Løb.

Ja, saa god Jul og godt Nytaar allesammen!

Magdalene Lauridsen.

Kursusdeltagere 1927.

—o—

Husholdningslærerinder, dimitterede $\frac{28}{3}$ 1927.

53. Eli Bendixen, Kongsvang, Aarhus, $101\frac{2}{3}$ Points mg×.
54. Elinborg Brynjulffdottir, Reykjavik, $76\frac{1}{3}$ g×.
55. Margrethe Grønborg, Nr. Saltum, 104 mg×.
56. Agnes Henriksen, Sørbymagle, Slagelse, $98\frac{1}{3}$ mg.
57. Magdalene Jensen, Kamstrup, Roskilde, 99 mg.
58. Zathilde Jensen, Kvivik, Færøerne, 61 g.
59. Erika Marie Mouritzen, Lustrup, Ribe, $103\frac{1}{3}$ mg×.
60. Anne Marie Nielsen, Kjærgaard, Hundslund, $82\frac{2}{3}$ g×.
61. Signe Marie Nyboe, Slagelse, $81\frac{1}{3}$ g×.
62. Agnes Pedersen, Tersløse, Dianalund, 100 mg.
63. Mary Pedersen, Strøby, $97\frac{2}{3}$ mg.
64. Thyra Røy, „Bygholm“, Fredericic, $95\frac{2}{3}$ mg.
65. Marie Weiling, Struer, $91\frac{2}{3}$ mg÷.

Elever bestaaet Seminariets 1ste Eksamen i praktisk Husgerning.

76. Yrsa Schiøttz Christensen, Lemvig.
77. Else Nyholm Hansen, Brønderslev.
78. Augusta Jensen, Skive.
79. Thyra Jensen, Lihme, Skive.
80. Ellen Larsen, Holmstrup, Slagelse.
81. Eli Laudrup, Charlottenlund.
82. Dagmar Laursen, Tønning.
83. Kathrine Mikkelsen, Vesemose, Flemming.
84. Karen Margrethe Juul Møller, Greve, Taastrup.
85. Sigrid Møller, Kastelsvej, Aalborg.
86. Karen Nielsen, Nordby, Fanø.
87. Anna Rasmussen, Gullestrup, Herning.
88. Inger Gyda Schmidt, Hesseløgade 18, København.

89. Agnete Skov, Vesterled, Nexø.
90. Ena Thor Sørensen, Nørrebrogade 29, København.
91. Kristin Thoroddsen, Reykjavik, Island.

Elever paa 1ste Aars Lærerindekursus fra Maj 1927,

- Thora Christensen, Jægerspris.
 Elløn Eriksen, Lindevej, Rudkøbing.
 Birthe Frederiksen, Løvegade, Slagelse.
 Sigrud Grønlund, Eskildstrup, Kassepose.
 Hildur Dirckinck Holmfeld, Monradsvej 9, København.
 Margrethe Jensen, Ørslev, Sdr. Bjerre.
 Marthine Holm Jensen, Madum, Ulfborg.
 Kamma Jensen, Kildegaarden, Munkebjergby.
 Marie Klakk, Klaksvig, Færøerne.
 Sigrud Larsen, Vejle, Allested.
 Agnes Madsen, Holte.
 Inger Dam Mikkelsen, Kildegaard, Odense.
 Gerda Nielsen, Kirkehelsing, Gørlev.
 Ingeborg Rasmussen, Langelinie 32, Odense.
 Gyrithe Ravn, Jellingegade 7, København.
 Mathilde Roed-Müller, Sønderborg.
 Ellen Augusta Schultz, Tingsted, Falster.
 Agnes Sørensen, Sct. Olavs Kilde, Skibby.

5 Mdrs. Husholdningskursus fra 3. November 1926.

771. Nanna Andersen, Christiansfelt.
772. Agnete Borch, Vejerslev Præstegaard, Thorsø.
773. Anna Borch,
774. Marie Louise Boje, "Romaltegaard", Randers."
775. Dagny Christensen, Skolen, Espe.
776. Emilie Dinsen, Kongsvej 87, Holte, fra Jan.
777. Jenny Eriksen, Alderhøj, Hjørring.
778. Henny Jensen, Magleby, Skelskør.
779. Edith Jørgensen, Thorshavnsgade 14, København.
780. Marie Klakk, Klaksvig, Færøerne.
781. Elisa Larsen, Nordskov, Stenlille.
782. Marie Larsen, „Janelyst“, Brabrand.
783. Grethe Lou, Ringsted, fra Jan.
784. Elisabeth Munch, Nexø.
785. Kristiane Nielsen, Høve pr Asnæs.
786. Gerda Blicher Olsen, Gyvelsvej, Skodsborg.

787. Esther Pedersen, Tousgaard, Brabrand.
 788. Kathe Petersen, Fredericiagade 12, København, fra Jan.
 789. Ellen Margrethe Rasmussen, Pederstrup, Longelse.
 790. Marie Theresia Richter, Birkerød.
 791. Agnes Skov, Gentofte.

5 Mdr.s Husholdningskursus fra 3. Maj 1927.

792. Erna Andersen, Bredgade 56, Slagelse (Maj—Juni).
 793. Kathrine Andersen, Vestergade 5. Nr. Sundby.
 794. Lilly Andersen, Testrup, Braaby.
 795. Edith Blach. Svingelsvej 21, Nakskov.
 796. Anna Christensen, Brøndbyøster, Glostrup.
 797. Johanne Christensen, Sønderød, Ruds Vedby.
 798. Johanne Christiansen, Thorkildstrup, Eskildstrup.
 799. Inger Fogelstrøm, Ved Stationen, Kastrup.
 800. Hilda Geertsen, Sorø.
 801. Anna Gregersen, Høgil, Karup.
 802. Agnes Hansen, Vestergaard, Gerndrup, Brørup.
 803. Anna Hansen, Hellerupvej 62, Hellerup.
 804. Else Hansen, Vindehelsinge, Gørlev.
 805. Hansa Hansen, Telefoncentralen, Torshavn, Færøerne.
 806. Karen Hansen, Aversi, Haslev.
 807. Martha Hansen, Rislev Central, Næstved.
 808. Mary Jessen, Vejrup. Maj-Sept., (Sem.).
 809. Eva Jørgensen, Hyllerup, Slagelse.
 810. Margrethe Krog, Gamtofte, Assens.
 811. Elisabeth Krøyer, Elsdrygade 48, Nyboder, København.
 812. Karen Larsen, Lou, fra August.
 813. Ingeborg Madsen, Taarnborgvej 10, Korsør.
 814. Kirstine Thisted Mogensen, Brandstrup, Rødkjær. Maj.
 815. Betty Mortensen, Trangisvaag, Færøerne.
 816. Else Naumann, Frihavnen, København.
 817. Sofie Nielsen, Sandbjerggaard, Dalby, Gørlev.
 818. Andrea Petersen, Bøgeskov, Christiansfeldt.
 819. Anny Petersen, Toftegaard, Ll. Værløse.
 820. Christine Petersen, Pøl, Nordborg.
 821. Gjertrud Hvid Petersen, Løgstørgade 40, St. København.
 822. Gudrun Petersen, Testrup, Alestrup.
 823. Agnes Rasmussen, Dalsgaard, Grenaa.
 824. Julie Rasmussen, Dalsgaard, Grenaa.
 825. Lauri Rasmussen, Klønge, Tillitze.
 826. Marie Rasmussen, Majbøl, Hørup.

- 827. Gudrun Schmidt, Slagelse, Maj-Sep. (Sem.).
- 828. Marie Søndergaard, Gammelstrup, Stoholm, fra August
- 829. Agnes Sørensen, Jerlev, Vejle.
- 830. Edith Sørensen, Ørsted, Haudrup.
- 831. Karen Thomsen, Nordre Allè 11, Valby.
- 832. Mathilde Lyhne Thøgersen, Gammelby, Bedsted.

3 Ugers Kursus 1927.

- 299. Christine Bunde, Feldstødskov, Varnæs. Fra 6. Januar.
- 300. Marie Clausen, Feldstødskov, Varnæs.
- 301. Sigrid Nielsen Engtoft, Vemmelev, Forlev.
- 302. Marie Geertsen, Houstrup, Røde Kro, Sønderjylland.
- 303. Justine Herman, Bedsted, Lø, Sønderjylland.
- 304. Dora Hesselberg, Fæsted, Sdr. Hygum, Sønderjylland.
- 305. Mariane Jensen, Hedegaard, Gern.
- 306. Inger Olsen, Rye, Gørlev.
- 307. Bertha Petersen, Bøvtøft, Sønderjylland.
- 308. Laura Rosenbaum, Skærbæk, Sønderjylland.
- 309. Anna Schmidt, Nr. Hostrup, Røde Kro, Sønderjylland.
- 310. Kaja Simonsen, Fæsted, Nr. Hygum, Sønderjylland.
- 311. Marie Bak, Sejerslev, Nykøbing. Fra 5. Okt.
- 312. Edith Bille, Brande.
- 313. Kristine Cummerau, Hjøllund.
- 314. Johanne Hovgaard Jacobsen, Dyssegaard, Havrebjerg.
- 315. Dagmar Jensen, Aarby Møllegaard, Kallundborg.
- 316. Sofie Jensen, Tyvelse, Vrangstrup.
- 317. Johanne Juul, Saxild, Odder.
- 318. Ella Knudsen, Hømb, Ringsted.
- 319. Johanne Madsen, Holmehave, Knarreborg.
- 320. Asta Hvid Sørensen, Hurup, Thy.
- 321. Katrine Sørensen, Sdr. Højrup, Pederstrup.

Køkkenelever.

- 34. Solveig Hegelund, Sct. Poulsvej 6, Hellerup.
- 35. Valborg Nielsen, Saltofte, Stenlille.
- 36. Else Rønnekamp, Stuhrsalle 5, Flensborg.
- 37. Eleonora Jensen, Grejs Vejle.

Øvelsesskolen Oktober—December 1927.

- 121. Leila Grimsgaard, Lier, Norge.

122. Cora Grossmeyer, Korsør.
 123. Estrid Kragh, Nørregaard, Veddum.
 524. Marie Larsen, Hjlemsømagle, Sneslev.
 125. Mette Marie Lauridsen, Sdr. Vang, Kolding.
 126. Gurli Nielsen, Ringstedgade 42, Roskilde.

Husmoderstævne.

8—9. Juli 1927.

38. Fru Johanne Bigaard, Bigaard, Haastrup.
 39. „ Margrethe Broch, Englandsgade 34, Esbjerg.
 40. „ Henriette Broch, Fredericiavej 20, Kolding.
 41. „ Kristine Christensen, Brøndbyøster, Glostrup.
 42. Frk. Christen, Lærerinde, Nakskov.
 43. Fru Anna Clausen, Skaarup.
 44. Fru Grauengaard, Haldagerlille.
 45. Fru Kathrine Grem, Gernersgade 47, København.
 46. Frk. Ella Hansen, Klippinge.
 47. Fru Karoline Holt, Slangerup.
 48. Frk. Ida Jensen, Oslogade 43, Fredericia.
 49. „ Edith Teilmann Friis Jensen, Wedelsborg, Ejby.
 50. „ Olivia Jensen, Taastrup, Klippinge.
 51. Fru Elise Jensen, Sorø Landsogn.
 52. „ Trine Jensen, Kjærgaard, Ølstykke.
 53. „ Marie Jensen, Mosegaard, Haastrup.
 54. „ Forstander Jensen, Slangerup Landbrugsskole.
 55. „ Manufakturhandler Jørgensen, Høng.
 56. „ Jørgensen, Hyllerrp.
 57. „ Hanne Knudsen Landsgrav.
 58. „ Elisa Larsen Saltofte.
 59. „ Emma Linch, Nylandsvej 33, København.
 60. „ Dam Mikkelsen, Kildegaard Odense.
 61. „ Kirstine Mose, Birkholm, Haastrup.
 62. „ Hansine Mose, Skovdal „
 63. Frk. Roed Müller, Adjunkt, Sønderborg.
 64. Fru Annette Nielsen, Pedersborg.
 65. „ Valborg Nielsen, Saltofte.
 66. „ Maren Prydtz, Hellerup,
 67. „ Valborg Skov, Hartmannsvej, Hellerup.
 68. Frk. Sørensen, Lærerinde, Nakskov.
 69. Fru Karen Truelsen, Nr. Tvede, Ølsted.
 70. Frk. Ingeborg Ulrik, Silkeborggade 17, København.
-

En Sang til „Ankerhus“.

— 0 —

Mel: Der dukker af Disen.

I Ly under Bakkernes mørke Profil
 paa Skrænten mod Pedersborg Sø,
 ombølget af Skovenes venlige Smil
 og Duften af Engenes Hø;
 der groede i Stilhed en Virksomhed frem,
 med Stolthed vi nævner dens Navn;
 i Kampenes Brus
 du blev, Ankerhus,
 en Fane i fremmeste Stavn.

Du byggedes op paa en græsgroet Knold
 blandt Graasten og Spergel og Star,
 hvor Høsten var fattig og Jorden var gold,
 -- men rig blev den Frugt, som Du bar,
 nu vælder der Blomster og Grønt af din Muld
 og højt skyder Træernes Hegn;
 af magreste Jord
 saa frodig du gror
 i Sol, under Korsflagets Tegn.

Du vidned din Favn og du højned din Top
 mens Aarene rolige skred,
 mod Lyset du løftede Arbejdet op
 og adled dets Møje og Sved;
 du røgted din Gærning i Stilhed og Tro,
 og aaben var altid din Færd;
 for Hjemmenes Sag
 du tonede Flag
 og vandt den med blankeste Sværd.

Ja, ud over Landet de tusinde Hjem
 har sendt deres Ungdom til Dig;
 du hjalp dem — og nu vil de bære dig frem
 ad Aandens og Arbejdets Vej.
 for Tanker, som tænktes, men ikke blev sagt,
 har Du været Talsmand og Tolk;
 gik Strømmen imod
 med Styrke du stod
 og svigtede aldrig dit Folk.

Saa hilser vi dig, du vort Arbejdes Ly,
 du Hjem for vor Lykke og Leg,
 i Sommerens Sol, under Vinterens Sky
 staar Regnbueglans over dig;
 og naar vore Navne forlængst kun er Støv
 vil du være frodig og stærk;
 i Høst og i Vaar
 og Aar efter Aar:
 Hil dig, Ankerhus, og dit Værk.

Folmer Dam.

Paa Ankerhus

afholdes 1928

2 Aars Kursus til Uddannelse af Husholdningslærerinder fra Maj.

10 Mdr.s Kursus til Uddannelse af Skolekøkkenlærerinder fra November. (Der optages paa dette Kursus kun Deltagere, der i Forvejen er exam. Lærerinder eller Forskolelærerinder).

5 Mdr.s alm. Husholdningskursus fra Maj og fra Novbr.

5 Mdr.s udvidet Kursus fra November.

3 Mdr.s Kursus for ganske unge Piger i Seminariets Øvelsesklasse fra 5. Oktober. Undervisningen er gratis.

Husmoderstævne afholdes i den første Uge i Juli.

3 Ugers Kursus i økonomisk Husførelse i Okt. og Marts.

Besøgende Elever modtages efter Aftale.

NB. Statsunderstøttelse til de forskellige Kursus søges 4 Mdr. forud.

MAGDALENE LAURIDSEN: Frugt- og Grøntbogen, Pris 2,50 Kr., Husmoderens Regnskab 2,00 Kr., Husmoderens Prislister 50 Øre faas gennem Svegårds Boghandel, Sorø.

Dr. STEENS hektograferede Psykologi, Pris 3 Kr., faas ved Henvendelse til Dr. Steen. Adresse: Skovhytten, Sorø.